

Overzicht

Aansprakelijkheidsrecht	17
Herstel in natura: nieuwe tendensen in het contracten- en buitencontractueel aansprakelijkheidsrecht <i>dr. Sébastien DE REY</i>	
Administratief recht	49
Activiteitencontracten en –convenanten, een casusbespreking van een contractueel beleidsinstrument in het omgevingsrecht <i>prof. Steven LIERMAN en dhr. Steven VERBEYST</i>	
Arbeidsrecht	71
Robots en arbeidsrecht: vragen voor het arbeidsrecht 4.0 <i>dhr. Simon TAES en prof. Frank HENDRICKX</i>	
Auteursrecht	91
Uitdagingen van artificiële intelligentie voor het auteursrecht <i>prof. em. Frank GOTZEN en prof. Marie-Christine JANSSENS</i>	
Europees recht	111
The Eurozone – Looking Back, Looking Ahead <i>dhr. Paul DERMINE</i>	
Familierecht	123
Familierecht: recente ontwikkelingen in het afstammingsrecht <i>prof. Ingrid BOONE</i>	
Marktrecht	145
De strijd tegen de internationale illegale handel: een echte juridische uitdaging <i>prof. Bert DEMARSIN</i>	
Vennootschapsrecht	169
Besturen onder het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV): wat verandert voor bestuurders van rechtspersonen? <i>prof. Marieke WYCKAERT</i>	
Retorica	191
Welsprekendheid met de hulp van oude Grieken en moderne strafpleiters <i>dhr. Renaud VERCAEMST</i>	

Contractenrecht	201
Chinees contractenrecht in een notendop <i>prof. em. Jacques HERBOTS</i>	
Internationaal privaatrecht	217
Internationaal privaatrecht na de Brexit: noodlanding of doorstart? <i>dhr. Michiel POESEN</i>	
Internationaal recht	237
Zeventig jaar NAVO: juridische kanttekeningen bij een bijzondere internationale organisatie <i>mevr. Anne VERHELST en prof. Jan WOUTERS</i>	
Mediarecht	257
Nieuwe Europese regels voor audiovisuele mediadiensten en videoplatforms: overzicht en vooruitblik op de omzetting in België <i>prof. Peggy VALCKE, mevr. Valerie VERDOODT en mevr. Nadia FECI</i>	
Medisch recht	293
The Role of Belgium's Euthanasia Law and Practice in Canadian Constitutional Litigation and Debate <i>prof. Trudo LEMMENS</i>	
Kunst	317
Hoe hedendaagse kunst begrijpen? <i>mevr. Christiane STRUYVEN</i>	
Maatschappelijke filosofie	347
Schept de wetenschap een nieuwe mens? <i>prof. em. Mark EYSKENS</i>	

Inhoud

Woord vooraf	15
Herstel in natura: nieuwe tendensen in het contracten- en buiten- contractueel aansprakelijkheidsrecht	17
<i>dr. Sébastien DE REY</i>	
Inleiding	19
I. Eerste tendens: van een elastische naar een engere begripsinvulling	21
§1. <i>Rechtsherstel</i>	24
§2. <i>Schadeherstel</i>	25
§3. <i>Onderscheid tussen herstel in natura en andere non- pecuniaire remedies</i>	27
II. Tweede tendens: van een louter buitencontractuele naar ook een contractuele grondslag	29
§1. <i>Aanvankelijk louter voor buitencontractuele schade</i>	29
§2. <i>Naderhand ook voor contractuele schade</i>	31
III. Derde tendens: naar een primauteitsbeginsel (?)	33
§1. <i>Toekenningsvoorwaarden en bewijs</i>	33
§2. <i>Hiërarchische verhouding tussen remedies</i>	33
IV. Vierde tendens: herstel in natura door verschillende actoren	36
§1. <i>Herstel in natura door de schuldenaar</i>	37
§2. <i>Herstel in natura door de schuldeiser of een derde</i>	39
§3. <i>Herstel in natura door de rechter</i>	44
V. Slotbeschouwing	47
Activiteitencontracten en –convenanten, een casusbespreking van een contractueel beleidsinstrument in het omgevingsrecht	49
<i>prof. Steven LIERMAN en dhr. Steven VERBEYST</i>	
I. Inleiding: contractualisering van het overheidsbeleid	51
II. Redenen voor het falend eenzijdig overheidsbeleid	52
§1. <i>Gewapende burger</i>	52
§2. <i>Regulerende staat</i>	53
III. Evolutie naar een meerzijdig overheidsbeleid	54
IV. Beleidsvereenkomst op de snijlijn van publiek- en privaatrecht	58
§1. <i>Wat is een beleidsvereenkomst</i>	58

	§2. <i>Benoemde en onbenoemde beleidsovereenkomsten</i>	59
V.	Een casuspositie: activiteitencontracten en –convenanten in het voorontwerp van Vlaams Instrumentendecreet	63
	§1. <i>Maatschappelijke achtergrond en krachtlijnen</i>	63
	§2. <i>Spanningsveld tussen publiekrecht en de privaatrecht</i>	65
VI.	Conclusie	70
	Robots en arbeidsrecht: vragen voor het arbeidsrecht 4.0	71
	<i>dhr. Simon TAES en prof. Frank HENDRICKX</i>	
I.	Inleiding	71
II.	Robotisering, de wereld van het werk en juridische regeling	72
III.	De robot als hoogtechnologische machine	74
	§1. <i>De Machinerichtlijn</i>	74
	§2. <i>Nieuwe technologieën en CAO nr. 93</i>	76
IV.	De robot als werkkraft en als collega	79
V.	Robots, beslissingen en verantwoordelijkheden	81
	§1. <i>Aansprakelijkheid van de werknemer</i>	81
	§2. <i>Aansprakelijkheid van de werkgever</i>	83
VI.	De robot als big (data) brother	85
	§1. <i>Geautomatiseerde besluitvorming</i>	86
	§2. <i>Gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen</i>	88
VII.	Besluit	89
	Uitdagingen van artificiële intelligentie voor het auteursrecht	91
	<i>prof. em. Frank GOTZEN en prof. Marie-Christine JANSSENS</i>	
I.	Inleiding	93
	§1. <i>Wat bedoelen we met artificiële intelligentie?</i>	93
	§2. <i>Verfijning van de probleemstelling binnen het auteursrecht</i>	96
II.	Een AI-systeem als maker	98
	§1. <i>AI in de enge betekenis (afhankelijk werkende AI-systemen)</i>	98
	§2. <i>AI in de sterke betekenis (onafhankelijk werkende AGI systemen)</i>	101
III.	Een AI-systeem als inbreukmaker	105
	§1. <i>De inbreukvraag</i>	105
	§2. <i>De vraag naar de aansprakelijkheid bij inbreuk</i>	108
	The Eurozone – Looking Back, Looking Ahead	111
	<i>dhr. Paul DERMINE</i>	
I.	Looking Back: Taking stock of a decade of reforms	113
	§1. <i>Crisis Management Measures</i>	114
	§2. <i>Crisis Prevention</i>	115

II.	Looking Ahead – Completing the Economic and Monetary Union	117
	§1. <i>Finalizing the Banking Union</i>	118
	§2. <i>Endowing the Eurozone with a budgetary capacity of its own</i>	118
	§3. <i>Strengthening Eurozone governance</i>	119
III.	The Future of the Eurozone and the Risk-Reduction versus Risk-Sharing Debate	120
	Selected Bibliography	121

Familierecht: recente ontwikkelingen in het afstammingsrecht 123
prof. Ingrid BOONE

I.	Inleiding	125
II.	Frauduleuze erkenning	125
	§1. <i>Inleiding</i>	125
	§2. <i>Begrip “frauduleuze erkenning”</i>	127
	§3. <i>Formaliteiten erkenning</i>	128
	§4. <i>Preventieve, curatieve en repressieve maatregelen</i>	129
III.	Aanpassingen aan de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof	131
	§1. <i>Inleiding</i>	131
	§2. <i>Incestueuze afstammingsband</i>	132
	§3. <i>Vertretpunt vervaltermijn voor betwisting van het vaderschap door bloedverwant overleden vader</i>	133
	§4. <i>Vertretpunt vervaltermijn vordering tot betwisting erkenning</i>	134
	§6. <i>Bezit van staat als grond van niet-ontvankelijkheid betwistingsvordering</i>	137
III.	Afstamming na medisch begeleide voortplanting	139
	§1. <i>De zaak voor de verwijzende rechter en de prejudiciële vragen</i>	140
	§2. <i>Het oordeel van het Grondwettelijk Hof</i>	140
	§3. <i>De verhouding tussen de afstammingsregels van het Burgerlijk Wetboek en de artikelen 27 en 56 wet medisch begeleide voortplanting</i>	141
IV.	Besluit	144

De strijd tegen de internationale illegale handel: een echte juridische uitdaging 145
prof. Bert DEMARSIN

I.	Inleiding	147
II.	Wat is illegale handel? – Een bondige poging tot definitie en conceptualisering	148
III.	De juridische uitdaging van de strijd tegen de transnationale illegale handel	150
IV.	De nood aan internationale coöperatie in de strijd tegen de transnationale illegale handel in cultuurgoederen: een illustratie	156

V.	De nood aan internationale coöperatie in de strijd tegen de transnationale illegale handel in fauna en flora: een tweede illustratie	163
VI.	Enkele afsluitende bedenkingen	167

Besturen onder het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV): wat verandert voor bestuurders van rechtspersonen? 169
prof. Marieke WYCKAERT

I.	Inleiding: een nieuw WVV – nieuw recht?	171
II.	De bestuurder (in de BV, de CV en de NV) en zijn statuut	172
III.	De bestuurder en zijn benoeming	173
IV.	De bestuurder en zijn vergoeding	173
V.	De bestuurder-rechtspersoon en zijn vaste vertegenwoordiger	174
VI.	De bestuurder en zijn ontslag	176
VII.	De bestuurder en de organisatie van het bestuur	177
VIII.	De bestuurders zijn organen van de vennootschap	183
IX.	De bestuurder en zijn belangenconflicten	183
X.	De bestuurder en zijn opdracht	184
XI.	De bestuurder en zijn aansprakelijkheid	185

Welsprekendheid met de hulp van oude Grieken en moderne strafpleiters 191
dhr. Renaud VERCAEMST

Chinees contractenrecht in een notendop 201
prof. em. Jacques HERBOTS

Inleiding	203	
I.	Historische schets	203
	§1. <i>Het keizerrijk</i>	204
	§2. <i>De zwanenzang</i>	205
	§3. <i>De republiek</i>	205
	§4. <i>De Volksrepubliek</i>	206
	§5. <i>De hervormingen van Deng Xiaoping</i>	206
II.	De wet op de contracten van 15 maart 1999	206
	§1. <i>De drie pilaren van de overgangperiode</i>	206
	§2. <i>De algemene beginselen van het burgerlijk recht</i>	207
	§3. <i>De Hetong Fa</i>	207
	§4. <i>Evaluatie</i>	208
III.	Het aparte juridische systeem van Hong Kong en Macao	209
	§1. <i>Hong Kong</i>	209
	§2. <i>Macao</i>	210
IV.	De grondbeginselen van het contractenrecht	210
	§1. <i>Collectief belang</i>	210
	§2. <i>De contractsvrijheid</i>	211

§3. <i>Pacta sunt servanda</i>	211
§4. <i>De Goede Trouw</i>	211
§5. <i>De openbare orde</i>	212
V. De eigendom van de grond	212
§1. <i>Openbare eigendom van de grond</i>	212
§2. <i>Eigendom gecodificeerd</i>	213
§3. <i>Grondgebruiksrecht</i>	213
VI. De interpretaties van het Hoogste Volksgerecht	213
§1. <i>Hoogste Volksgerecht</i>	213
§2. <i>De imprevisie leer</i>	214
Besluit	214
Internationaal privaatrecht na de Brexit: noodlanding of doorstart?	217
<i>dhr. Michiel POESEN</i>	
I. Context	219
II. Het huidige EU IPR kader	220
II. Noodlanding: harde Brexit	222
§1. <i>Werking in de tijd van de IPR instrumenten</i>	223
§2. <i>Toepassing van oudere verdragen?</i>	224
III. De ontwerptekst van het terugtrekkingsakkoord	226
IV. Doorstart: toekomstperspectieven voor het Europees IPR na de Brexit	227
§1. <i>Nabootsing van het huidige kader</i>	229
§2. <i>Globale samenwerking binnen de HCCH</i>	231
§3. <i>Unilaterale implementatie van het EU wetsconflictenrecht</i>	232
§4. <i>Internationale handelsrechtbanken en arbitrage: een hypothese op de slaagkansen van een doorstart?</i>	233
V. Conclusie	234
Zeventig jaar NAVO: juridische kanttekeningen bij een bijzondere internationale organisatie	237
<i>mevr. Anne VERHELST en prof. Jan WOUTERS</i>	
I. Inleiding	239
II. Totstandkoming van het Noord-Atlantisch Verdrag	240
§1. <i>Historische context</i>	240
§2. <i>De onderhandeling van het Verdrag</i>	242
§3. <i>Juridische basisdocumenten</i>	244
III. Bijzonderheden aan het Noord-Atlantisch Verdrag	246
§1. <i>Algemeen</i>	246
§2. <i>Bevoegdheden</i>	247
§3. <i>Organen</i>	249
§4. <i>Lidmaatschap</i>	251
IV. Slotbeschouwingen	255

**Nieuwe Europese regels voor audiovisuele mediadiensten en video-
platforms: overzicht en vooruitblik op de omzetting in België** 257

prof. Peggy VALCKE, mevr. Valerie VERDOODT en mevr. Nadia FECI

I.	Inleiding	259
II.	Uitbreiding toepassingsgebied	261
	§1. 'Audiovisuele mediadienst' en 'programma'	261
	§2. Videoplatforms	263
	§3. Onlinespelen en live streaming	269
III.	Bevordering Europese audiovisuele producties	271
IV.	Bescherming van menselijke waardigheid	273
V.	Betere bescherming van minderjarigen	274
VI.	Commerciële communicatie	276
	§1. Commerciële onderbrekingen	276
	§2. Productplaatsing	277
	§3. Sponsoring	278
VII.	Oorspronglandbeginsel	278
	§1. Sterker oorspronglandbeginsel	278
	§2. Videoplatforms en vestiging van jurisdictie	280
VIII.	Transparantie van media-eigendom	281
IX.	Toegankelijkheid voor personen met een handicap	282
X.	Mediageletterdheid	283
XI.	Onafhankelijkheid van de reguleringsinstanties voor de audiovi- suele sector	284
	§1. Invulling onafhankelijkheidsvereiste	284
	§2. ERGA	285
XII.	Slotbeschouwing	286
XIII.	Bibliografie	286

**The Role of Belgium's Euthanasia Law and Practice in Canadian
Constitutional Litigation and Debate** 293

prof. Trudo LEMMENS

I.	Introduction	295
II.	Belgian Evidence in the Carter Cases and in Subsequent Public Debate	297
	§1. <i>The Carter Case and the Belgian evidence.</i>	297
	§2. <i>The Belgian Evidence in the Public and Academic Debate Following Carter</i>	300
III.	Potential Developments of the New Canadian Law on Medical Assistance in Dying and the Role of Belgian Evidence	302
	§1. <i>Canada's MAID Law</i>	302
	§2. <i>The Council of Canadian Academies Expert Panel Study of the International Evidence</i>	303

§3. <i>Ongoing Court challenges to Canada's End-of-Life focused MAID law</i>	304
§4. <i>The Constitutional Justification of the Restriction of Individual Rights and the Role of Belgian and Dutch evidence</i>	305
§5. <i>How the Belgian and Dutch evidence will play a different and more crucial role in the ongoing court challenges</i>	306
IV. Evidence of the Evolving Belgian (and Dutch) Euthanasia Practice and the Broad Societal Goals and Values of Canada's MAID law.	308
§1. <i>The Complexity of the Evidence</i>	308
§2. <i>The Belgian and Dutch Euthanasia Laws: Access to MAID based on vague access criteria evaluated by physicians with large discretionary power.</i>	309
§3. <i>Significant Developments in the Belgian and Dutch Practice</i>	312
§4. <i>Relevance of recent developments in Belgium and the Netherlands for the constitutional assessment of the reasonableness of the Canadian end-of-life restriction.</i>	314
V. Conclusion	316
Hoe hedendaagse kunst begrijpen?	317
<i>mevr. Christiane STRUYVEN</i>	
I. Waarom is hedendaagse kunst zo moeilijk leesbaar geworden?	319
§1. <i>De avant-garde kunst 1905-1945 verwerpt de "klassieke voorstelling"</i>	319
§2. <i>Vanaf 1945 wordt kunst abstract, die de "voorstelling" verwerpt</i>	319
§3. <i>Vanaf 1955 volgt kunst een nieuwe beeldcultuur</i>	320
II. Panorama van 10 sterkenstenaars 2000-2018	320
§1. <i>Ai Weiwei (°China 1957) – Politiek activistische kunst</i>	320
§2. <i>Mona Hatoum (Libanon ° 1952) – Sculpturen en installaties</i>	324
§3. <i>Mark Bradford (° 1961 USA) – Monumentale stadslandschappen</i>	327
§4. <i>Julie Mehretu (°1970 Ethiopië) – Globalisering versus nationalisme</i>	329
§5. <i>Peter Doig (1959, Schotland) – Magische realistische landschappen</i>	331
§6. <i>Banksy (° 1974, UK) – Politiek geïnspireerde street-art</i>	333
§7. <i>Wolfgang Tillmans (°1968 Duitsland) – Vernieuwende fotografie</i>	336
§8. <i>Damien Hirst (°Bristol 1965) – Young British Artists</i>	338
§9. <i>Marina Abramovic (Belgrado 1946) – Performance art</i>	341
§10. <i>Kimsooja (Zuid-Korea 1957) – Installaties rond oosterse transcendentie</i>	342
III. Bedenking	344
Bibliografie	345

Schept de wetenschap een nieuwe mens?	347
<i>prof. em. Mark EYSKENS</i>	
De BINC revolutie	349
Disruptie en ethiek	353
Transhumanisme en de nieuwe mens	356
De betere mens of homo humanior	357
De schaduwen van de vooruitgang.	358
Meliorisme	359